

مجموعه ابوالضیا

ماسوا شایسته شدن دلی تظهیره چالش
پرتو حکمت و عرفان ایله تنویره آلی

علوم و معارفدن بحث ایدره و هر ماه عربی ابتداسیه اون بشته نشر اولنور فنون غرته سیدره

نومرو ۸]

فی غره محرم سنه ۱۲۹۸

[نسخه سی ۳ فروش

سیاسیات

کمال بکک بر مطالعة سیاسیه سی (*)

اشرف مخلوقات دنییلان انسان نه طالعسن بر حیواندر که بو مختخانه ده
ایکی کون راحجه یشامق ایچون یوز بیکلرجه ابنای جنسک تلفی موجب
اولان محاربه زده ییله کشفیات حکیمه کبی اوزون اوزون عبرتین اولغه،
عبرتین اولمق نروده قالیر؛ هانسی ملت جلادلقده دها زیاده مهارت
کوسترمش ایسه آکا تشبه ایتمکه مجبور اولور !

ایشته شو کونلرده اقلیم غربی افق شرقی کبی غرقه خوناب ایتمکده
اولان ملحه کبرا دخی اسباب حفظ حیات قدر حصر نگاه اعتباره
شایان اولان مواددندر .

شمدییه قدر بر دشمن مملکتنه بو کترنده عسکر سوق اولمق - شهرنامه
مثالرندن قطع نظر اولنورسه - ایکی اوچ دفعه یا وقوع بولمش؛ ویا
بولماشدیر .

شمدییه قدر بر حربده بویله اوچ یوز اللی یک کشینک ترک سلاح
ایله کردنداده اسارت اولدینی یوقدر .

(*) بومقاله فرانسه و آلمانیا محاربه سی سره سده عالی پاشا مه سومک توصیه مین او ز ریشه موجبات
حر به دائر کمال بک افندیک یازدینی بر لایحه سیاسیه دن مفرزدیر .

شمدی به قدر بر محاربه ده بود درجه کثرتی و مخاطره لی سلاح بولند بر ادیغی
بیلیمور .

اگر شو ایشده خطرگاه انعدامه سوق اولنان نفوس ترقیات مدینه -
نک توسیعی بولرنده قوللانسییدی؛ با صدق لری بر لی احیا اولوردی .
اگر فرانسه اسیر و بر مکده کوسه تردیکی مهارتی حریت پرور لکده
ابراز ایتسیدی؛ بوحاله کلم دکل بیانی اوروپائی حکمنه منقاد ایدردی .
اگر ائتلاف نفوسه آلت اولان اسلمه نک اکلنه بذل ایدیلان همتلر
طبک ترقیسنه صرف ایدلسیدی؛ بلکه هر دردک دواسی تدارک اولنه
بیلردی .

مع مافیه طبع بشر انهماک شر و ضرر عقده سندن قورتیله مدیغندن،
شهرت تربیت و انسانیتی عبوقه چیقاریلان بویله بر عصر ترقیده شو هنسکامه
قیامت نمون ظهوره کلدی !
حربک نتیجه سی هر زریه و ارسه مادام که ایش بر کره بود درجه به ککشد؛
کرم خریطه عالمده و کرم موازنه دولیه و اصول سیاسیه ده بر تغیر عظیم
وجوده کلامک احتمالک خارجنده کورینور .
بوحال کوره وقایع جاریه نک موجبات صحیحیه سی نه قدر تحری اولنسه
شیاندر .

واقعا مسئله نک انتشار سرائینه زمان مساعد اولمق شویله طور سون
هنوز میدانن باروت دومان چکلماش ایکن تدقیقات مطلوبه بی کاله ایصال
ایتمک بیانی محال ايسه ده بو ترنبخانه تکویدنده ظهوره کلان انقلاباتک
عدل و اسبابی متسلسلاً تعاقب ایده کلم قانون مشیت اقتضاسندن اولدیغی
کپی وقایع سیاسیه آثار ظاهره دن اولمق جهتمیله اسبابی نه قدر پرده کنم
و احتیاط آلتنده طوئلسه بینه استدلال او کندن قورتلوق قابل اوله مدیغنه
باقیلرسه ایکی خصمک سوابق احوال و اصول اداره لریله وقایع حریبه نظر
امعانه آندیغی صورتده بر عبرت مجمله حاصل ایدیه بیلیر . ایشته بوطنه

و شاید ایشہ پرار مطالعہ سنہ مبنی ہو بابتہ بعض تفصیلات اعضاسنہ اجتناسار اولنور :

شمیدیکی حالده دنیاك الك بسوك دولت حربیه سی شهرتی احرارز ایتش اولان پروسیا حکومتك تشكلی ابتدیی برلده بر طاقم وحشیلر ساكن اولدنی حالده تاریخ میلادك اون ایکنجی عصرنده بر قاچ رهبانك غبرتی و براز صكره شوالیه نوتونیق نامنده بر اهل صلیب فرقه سنك سطوتیه خرسیتیانلق انتشاره باشلامش؛ و بوفرقةك دوام حكومتی اثناسنده آلمان قومی ذكر اولنان قطعهك هر طرفنده انتشار ایدرك اهالی قدیمه بی اخلاق و اسانلریك غلبه سیمله بلع ایتشدیر .

ایکی عصر کچر کچمز پروسیا قطعه سی محاربات شدیده دن صكره بر مملكت ممتازه صورتده لهستان قراللغتك اداره سنه کچمش؛ و پرودستانلغی دها ظهور ایدر ایتز قبول ایتش؛ ایسه ده آلمانیا امپراطوریه پرودستان پرنساری واسوچ قرالی بینده ظهوره کلان و جنك سی ساله نامیه شهر- تشعار اولان هنكاهه متردد بر ذاتك زیرا اداره سننده بولندرق، طرفینك كاه برینه و كاه دیگرینه اعانه ایله نفوس و ثروتنجه بر چوق ضایعات ویردیکی حالده هیچ برشی استفاده ایده مامشدر .

بواحوالی متعاقب زمام اداره غراند القتور دیمكده مشهور اولان فره دریق كلیومك (*) بد اقدارینه كچوب، مشارالیه ایسه فطرتك فضائل متنوعه ایله تزین ابتدیی اعظمیدن بر ذات اوله رق، حكومتی افواجق بر- ایالتدن عبارت ایكن قرق سكر سنه امتداد ایدن ایام اداره سننده اوروپاده همان نه قدر وقعه ظهور ایتش ایسه جله سنه قارشمش و غلبه و فلاكتده كوستردیکی مهارت و معائنه مسائل سیاسیه ده بر نفوذ کلی استحصا

(*) مشارالیه بر اندورغ غراند القتوری ایدی که پروسیا دولتلك نام قدیمی در ۱۶۲۰ دن ۱۹۸۸ . قدر معبر اولشد .

ایلد کدن و ملکننده صنایع و معارفی اومولمز درجه ده ترقی ایتدیرد کدن بشقه
پروسیا دوقه لغنی لهستانه تابعیتدن تخلیص ایلشدر .

اوغلی برنجی فره دربی هر نه قدر پدرینک خصائل جلیله سنه وارث
اولماش؛ وزمانی آلاى خاصنه غایت جمعی نفرتداری اوغرنده حسابسز
پاره لر صرف ایتک و تبعه سنی افراط خشونتله اداره ایلک کبی جنونه یقین
بر طاق مناسب سز لک لره کچیرمش ایسه ده عنف و اقدامی غالب و بناء علیه
دائماً اعتلایه طالب بر ذات اولدیغندن، معنده انه کوستر دیکی جد نام سایه سنده
اوستریا ایمپراطورندن قراللق عنوانی استحصال ایده رک، آلمانیا نك اجزای
متفرقه سی ایچنده حکومتنه بر موقع تمیز احراز ایتدیرمشدر .

غرائب اطوارینه نظراً عاقل و صفتنه یله لایق کورلیمان بو حکمدار
ملکتمنده تحصیل جبری اصولی ایجاد ایده رک، ترقیات مدنیه یولنه حصر
افکار ایدن حکمانک همان جمله سنه سبی نامعلوم برهوس سایه سنده غبطه
رسان تقدم اولمشدر .

پروسیاده و آندن سرایتله کرک خصوصاً آلمانیا و کرک عموماً ممالک
متمدنه نك بر چوق جهت لرنده بعض اکالات و فرعی تغیرات ايله الان جاری
اولدیغی و موجود اولیان پر زده دخی قبولی آرزو اولمقده بولندیغی کبی
بزه دخی موخرأ پایلان معارف نظاما نتیجه اساس طوئشدر .

استطراد

دنیا نك هیچ بر حالنده کمال و هیچ بر تدبیرنده مخطوردن بتون بتون
سلامت ممکن اوله مامق جهتله بو اصول خیر دخی تعریضدن بری
قاله مامشدر؛ چونکه حقوق سیاسیه ده حریت شخصیه دن مقدس
بر قاعده اولدیغندن، دنیاچه سعادت حال آنک بتامها فعله کله سندن عبارت
اولدیغنه باقه رق، بعض اصحاب فن دیرلر که : « حکومت اجبار تحصیل
کبی برحق و بر مک خدمته منحصر اولان وظیفه سنی وصایت درجه سنه

” ترفیع دہک اولور . حکومت حسن تربیت ایچون خلقلک تحصیلنه
 ” نظارتده حقلی اولورسه، مثلا حفظ صحت ایچون اکل و شربنه قارشمقده
 ” نیچون حقسنز اولسون ؟ یو یولده امثال تکرر ایتدیکجه وهر برینه مدد
 ” خله ایچون ادارهیه صلاحیت ویرلدیکجه افرادک حریقی زرده قالیر ؟
 ” بوندن بشقه حکومت بعض ارباب و همک ظنی کبی آریجه بر وجود
 ” دخی اولسه مادام که اجرا آتی و حتی تشریع نظامانی هیئتک بعض
 ” افرادینه حواله اولنور ؛ اولیه بر طاقم اجانبک اطفاله کندی عائله سمندن
 ” شفیق اولسی قابل اولورمی که حق تربیه و لیلرک الندن آلتسونده
 ” آنلره تودیع اولنسون !

” رده تحصیل اجبارینک قبولی حائنده مکاتب یا عمومک کیسه سمندن
 ” اداره اولنه حق و یا خود هر چوجو غنک مصارف تربیه سنی و لسی ایفا
 ” ایلیه جک؛ شق اول اختیار اولنسه زبدک پاره سنی عمروک چوجو غنسه
 ” صرف ایتک هانسی حقه توافق ایدر ؟ شق ثانییه اعتبار ایدلسه بر
 ” ولی بی اداره سمنده اولان چوجوق ایچون کندی مرضیسمنه مغایر
 ” اوله رق، مصرفه کیرمکه اجبار ایتک وهله چوجو غنک بالکز محتاج
 ” اولدیغی مصارفی ایفا وظیفه سیله مکلف ایدوبده استدیکی یولده تربیه سی
 ” حقندن محروم ایتک موافق عدالتیدر ؟ “

فقط بنسده کره قالیرسه بو تعریضات جدل نوعندندر؛ چونکه بر
 مملکتده حکومت خلقلک صریح و یا ضمنی اختیار یله منصوب اولق جهتیه
 وظیفه سی خدمت ایسه ده خدمت لفظنی اله آلوده بو وظیفه بی مثلا بر
 خانه خدمتکارینک وظیفه سمنه عینیه تطبیقه چالشمق بر جمعیتک بعض
 احوالی انسانه بکره دیکیچون دولتی هر خصوصده فرده تشبیه ایدهرک،
 نتیجه سمده عمر طبعیسمنه، فلانته قائل اولق کیدر .

هر جمعینده ایکی بیوک مقصد کوریلیمور، که بری بقا و بری ترقیدر .

حکومتک ایسه اصل وظیفه سی بو ایکی مقصده فردک بامدیغی و یاخود
 یاهمدیغی شیرلی ایلدن عبارتدر . مادام که هر زمانده و باخصوص معا
 ملات تجاریه و اسلحه حربیه نک حال معلومی جهتیه تربیه عمومیه بو
 عصرده بقا و ترقیه جمعیتک لوازم ضروریه سندن اولمشدر؛ بر حکومت
 ابنای وطنی تعلیم ابتر مکنده نصل حقی ایسه تربیه اجبارده دخی او
 صورتله حقیقیدر .

وظیفه حکومتک یوقاریده کی تعریفی آکلاشدقدن صکره تکرار مثال
 محظورینه میدان قلمز .

بوندن بشقه حریت بر شخصک غیره مضر اولماق اوزره ایستدیگنی
 بامسنه دیر؛ بر چوجوق ایسه عائله سنک وارثی اولمق اوزره تولد ایلد -
 یکی کبی، مشاققه اشترک وظیفه سی، و تروندن حوایجی ایفا ایتک حقیقیدر .
 چوجوغلک احتیاجاتی دخی بقا و ترقیدر؛ بناء علیه بر ولی که زیر تربیه -
 سنده اولان اطفالی هیچ اولمزسه اولمیه جک قدر بسلیه مرز؛ و یاخود
 طوکیه جق مرنبه کیدر مرزسه حربتی ایفا ایتش اولمز؛ غیرک حقنه تعدی
 ایتش اولور .

ایشته مسئله ترقی جهتمنده دخی بویله در . اداره حکومتده بوانان
 ذواتک اجنبی اولماری حسیله اطفاله ولیرندن شفیق اوله ماملری بحثیه
 کلنجه؛ قضیه نظر استدلال اوکنده اوشکل ایله کورینور؛ فقط تعمیق
 نظر اولندیغی حالده بودعوی ضروری الانتاج اولان بر قیاس مقسمله
 مجروحدر؛ شویله که :

اگر هر ولی چوجوغه حکومتدن شفیق ایسه ذاتاً تحصیل ایچون
 اجباره حاجت قلمز؛ اجباری تحصیل احتیاج کورینورسه دیمک که هر ولی
 ظن اولندیغی قدر اطفاله شفیق دکلش .

مکاتبک اداره سنده ایسه اقتداری اولان ولی زیر اداره سنده کی چو -
 جوغلک مصارف تحصیلنی ایفایه حسب الوظیفه بورجلی اولدیغی بالاده کی

مقدماندن آکلاشیلیر . اقتداری اولمیانلره کلنجه؛ اوقیلدن اولان چو-
چوقلرک لوازم تحصیل دخی عسکر ادارهسی کبی عومه تاندر؛ نته کیم
غایت زنکین اولان ومثلا (بغداد) ده بولنق جهته روسیه نك دولت
علیهیه وقوع تسلطنده شخصنجه هجج قورقوسی اولمیان بر آدم ائشای محلا
ربه ده النده اولان روت یعنی وطنندن حاصل ایتدیکی منفعت نسبتنده
فدا کارلق اختیار ایتک وظیفه سیله مکلفدر .

سلسترده بولنق جهته اولاد و املاکیله برابر روسیه قده اقامت ایدن
و بناء علیه دشمنک ایلک آتشنه اوغراق مخاطره سنده بولنان بر آدم اگر
اقتداری یوق ایسه ۴۰ پاره و برمه یله مجبور اولمز .

سوز شوراده قالیر که، بر کویلونک بر چوجوغی اولسنده اداره
یتیه سیچون اقتضا ایدن سعیده پدر اولادینک ائانه سنه محتاج بولنسه آتی
ترلاک باشندن آلوبده مکتبه کوندرمکه حق وارمیدر ؟

— شهسز واردر؛ زیرا انسانجه بقا و هجج اولمزسه حریت برنجی
احتیاجاتدن اولدیغندن، بر پدرک تعیش ایچون اولادینی تحصیلدن منع
ایتمسه حق و بریلیر ایسه صامتسنه دخی مأذون طوئلسی لازم کلیر . چو-
جوغک زماننی تقسیم ایدهرک، هم اعاشه عائله و هم تحصیل معرفت امرنده
قوللانلسی قابل اولورسه نه اعلا، اولمدیغی صورتده اوله بر اعانه دن
محروم اولان پدرک تعیشی — سائر عجزه کبی — مرؤت عومیهیه قالیر .

آلانیاده قلوبلر

دنیا ده اک زباده پولیتیکه انجمنلرینه مالک اولان محل آلمانیا اولوب،
بوانجمنلره ایسه قلوب اسمیه قائمده اولهرق، کیمی ترقی پولیتیکه سنه ،
کیمی محافظه کارلق مسلکینه، کیمی ادیان علمبنده چالشغه، کیمی محافظه